

Pesti Lócsiszárok.

Alighanem valami ősi kényszer hajtott mindig az állatok felé. A macskát kivéve ma is halk rokonságot érzek az Uristen valamennyi számbajöhető négylábu teremtményével. A lovat meg egyenesen testvéremnek tartom. Már most, aki akarja, érti, mi vitt ki Budapest egyetlen vidéknek mondható helyére, a lóvásártérre.

Pest lópiaca a régi Széna-téren van. Vásárt a megváltozott viszonyoknak megfelelően egy héten egyszer, csütörtökön tartanak. Ha ugyan vásárnak nevezhető az a három-négy keserű parola, ami hetenként egyszer ezen a behemót téren elcsattan.

A kapun belépve öt ember rohan rám. Az egyik, akinek bunkónak beillő hatalmas bot lóg a karján, egyenesen mellen ragad.

— Milyen kell? — kiáltja bele fenyegetően az arcomba.

Márminthogy igavonó vagy vágó állatra van-e szükségem.

Nagy szerényen fölvilágosítom, hogy más járatban vagyok.

Megvetéssel köp ki maga elé. Elengedi a kabátomat. Megértésem és részvétem jeléül, cserébe a csalódásért, baráti közeledést ajánlok.

— Kijöttem, szeretném megtekinteni a vásárt — mondom. —

Nagyon megköszönném, ha valamelyik úr vezetne.

Kis vörös emberke vág közbe:

— Mit lehet rajta keresni?

Elmosolyodom:

— Sokat nem. De liter bort örömmel fizetnék az illetőnek.

Fanyar ajkbiggyesztés a felelet. Az egyik mégis mellém szegődik. Megkérdezem tőle: *A főcsiszár.*

— Ön micsoda?
 — Űgynök vagyok, kérem. Közvetítő.
 — Magyarán, lócsiszár?
 — Az. De zsidó. Lóhoz meg üzlethez nem ért uram más, csak zsidó meg cigány. Csak hogy a zsidó tisztességes üzletember, a cigány meg csaló.

— Aztán hogyan hajt a puli?

Olyat sóhajt, hogy behördül a tüdeje.

— Sehogy. Nézzen körül, uram. Az egész vásárra alig vezettek föl ezer lovat. A csiszár meg valósággal nyüzsg. Legalább kétezren szívjuk itt a port.

Körülnézek. Igazat mond. Jobbról, a korláthoz kötve, 200—300 darab vágó állat várja a halálos ítéletét. Csupa öreg, hibás ló. Szívfacsaró látványt nyujtanak. A fejüket lógatják, mozdulatlanul állanak és merően, kihunyt tekintettel néznek maguk elé. Nem a halálukat busulják. Ok nem. Ezek a szerencsétlen lovak, szemük megtört fényében, valami kimondhatatlan és kietlen szomorúsággal, már réges-régen megbarátkoztak a halál gondolatával. Nem fél egyik sem az elmulástól. Azt röstellik, az fáj nekik, hogy ide jutottak.

Mellettem kis, fekete képű cigány csapkodja egy keszeg sváb kezét.

— Tizenhat! — űti oda a tenyerét a sváb tenyeréhez mérgesen.

A sváb nem felel.

A kis cigány kezd lihegni.

— Tizennyolc!

A sváb halkán köhint.

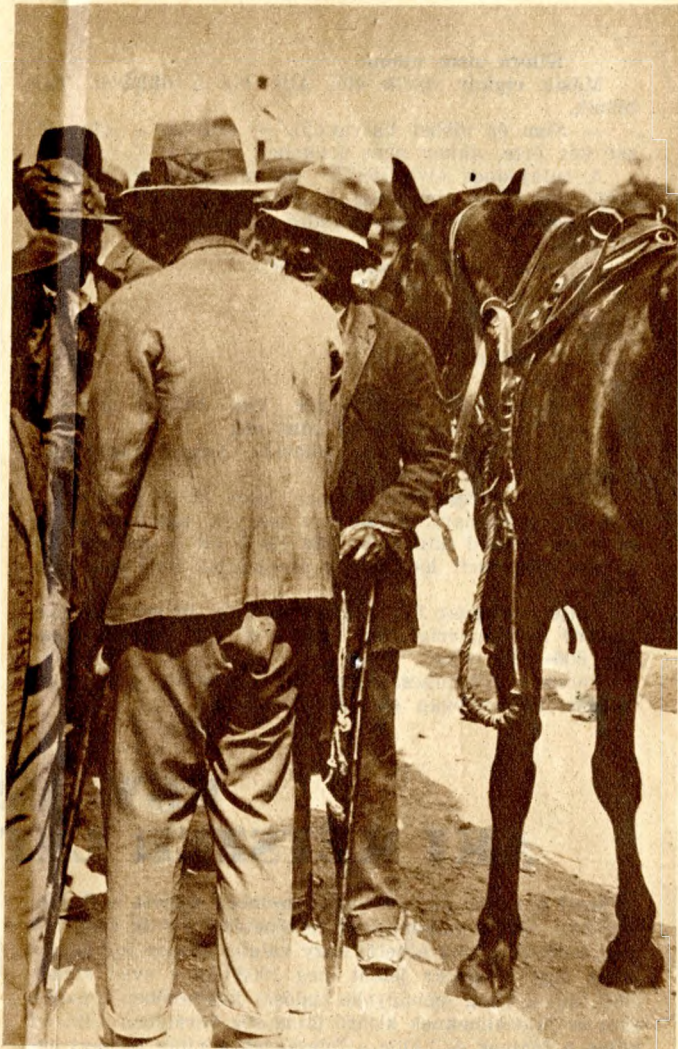
— Nem, int a fejével.

— Tizenkilenc... Husz!

Farkasszemet néznek. A cigányon látszik, hogy kimondta az utolsó szót, tovább nem licitál. Husz vagy megfojtja a svábot. Az megretten. A parola — elcsattan.

Erre a ló is fölnyikkan. Tehát vége. Végre megszabadult, viszik a vágóhídra. Ide jutott. Husz forintért kelt el. Ő, aki valamikor...

S most, hogy utoljára átborzong rajta a mámoros emlékezés, fülét előrehegyezi, nyakát megszegi, nyomorult gerincét kihuzza és egy meggyalázott táltos föl-séges mártírumával vonul el a színtérről.

„Ha nem aggya hetve-
 nért, akkor nem uriem-
 ber!”

Kisérőm igazat mon-
 dott. Vásárt ilyen kevés
 lóval és ilyen sok csi-
 szárral még sohasem lát-
 tam. Egy-egy ló körül
 átlagban nyolc lócsiszár
 hadonázik, kiabál, verek-
 szik, káromkodik és es-
 kiűdözik.

Egy űr száz pengőre
 tart egy pej lovat.

Tíz lócsiszár magya-
 rázza neki habzó szájjal,
 hogy a ló legfeljebb hat-
 van pengőt ér.

A tulajdonos a fejét
 ingatja. Neki beszélhet-
 nek, neki kiabálhatnak
 szakadásig, ő a lovat
 száz pengőn alól nem
 adja.

Bozontos fejű, köpcős,
 szélesvállu cigány jön.
 Félretolja az útjában ál-
 lókat. Oda áll a tulajdo-
 nos elé. Olyan hangon ri-
 val rá, mintha kezében
 már ott szoritaná a bics-
 káját.

— Hát mennyiért ad-
 ja akkor kilóra?

„Hetvenöt!...“